

Dosarul nr.2r-237/2024
2-22132600-01-2r-27052024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Bivol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Țurcan, R. Pulbere, D. Dulghieru)

DECIZIE

24 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Lilia Roic-Botezatu
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Ion Adam,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Casian împotriva lui Ion Adam cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Adam, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

a c o n s t a t a t:

La 07 septembrie 2022, Vladimir Casian a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Adam cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 3-5).

Prin hotărârea din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea.

S-a încasat de la Ion Adam în beneficiul lui Vladimir Casian datoria în sumă de 770 de euro, dobânda de întârziere în sumă de 5 409,90 de lei și taxa de stat în sumă de 625 de lei (f. d. 17, 23-28).

La 21 noiembrie 2023, Ion Adam a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 30).

Prin încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Adam împotriva hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f. d. 41-42).

La 09 februarie 2024, Ion Adam a declarat recurs împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii instanței de apel (f. d. 45-45 verso).

În motivarea recursului, a invocat că cauza a fost examinată în absența sa, nefiind citat. Despre emiterea hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a aflat în luna noiembrie 2023 de la executorul judecătoresc Valentina Anghel.

A precizat că a omis termenul de contestare a hotărârii primei instanțe din motiv că la solicitarea sa abia la 15 noiembrie 2023 i-a fost eliberat doar dispozitivul hotărârii. Astfel a depus apelul nemotivat, urmând după primirea părții descriptive a hotărârii să depună apelul motivat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentului, la 19 ianuarie 2024, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 43), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către Ion Adam, lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Ion Adam, la 09 februarie 2024, este depus în termenul prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel. Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea

termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expedit actele procedurale la adresa pârâtului Ion Adam în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX, care este indicată de recurent în cererea de apel și de recurs, fiind recepționate la 06 octombrie 2022, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție DS8007351681AS (f. d. 16).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 19 decembrie 2022, cauza fiind examinată în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă (f. d. 17).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 20 decembrie 2022.

După examinarea fondului cauzei, la 23 decembrie 2022, instanța de judecată a expedit în adresa părților copia dispozitivului hotărârii instanței de fond (f. d. 18), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către Ion Adam, lipsesc.

Cererea de apel împotriva hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Ion Adam, la data de 21 noiembrie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 16 ianuarie 2024, corect a restituit apelul declarat de Ion Adam împotriva hotărârii din 19 decembrie

2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului (f. d. 41-42).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 19 decembrie 2022, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 20 decembrie 2022, ultima zi a termenului fiind data de 18 ianuarie 2023 (zi de miercuri).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Ion Adam, a declarat apelul peste termen. Or, recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 19 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurentul n-a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Ion Adam, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Ion Adam, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art.116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta

și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ion Adam, împotriva încheierii din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ion Adam.

Se menține încheierea din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Casian împotriva lui Ion Adam cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni